

Załącznik
do Uchwały Nr III/29/2019
Rady Gminy Fabianki
z dnia 13 lutego 2019r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2019-2027**

FABIANKI 2019 rok

Spis treści

I.	<i>Wprowadzenie</i>	<i>3</i>
II.	<i>Podstawy prawne</i>	<i>3</i>
III.	<i>Charakterystyk zjawiska przemocy w rodzinie</i>	<i>4</i>
IV.	<i>Zadania służb powołanych derealizacji Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</i>	<i>6</i>
V.	<i>Diagnozowanie zjawiska przemocy w Gminie Fabianki</i>	<i>9</i>
VI.	<i>Założenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Fabianki</i>	<i>12</i>
VII.	<i>System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Fabianki</i>	<i>12</i>
VIII.	<i>Cele Programu</i>	<i>.....</i>
IX.	<i>Źródła finansowania.....</i>	<i>21</i>
X.	<i>Monitoring i ewaluacja programu</i>	<i>21</i>
XI.	<i>Podsumowanie.....</i>	<i>21</i>

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania.

Na zagadnienie przemocy domowej można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska naraża wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania.

II. PODSTAWY PRAWNE

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych przez następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity z dnia 24 sierpnia 2015 roku Dz. U. z 2015r. poz. 1390);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 1508 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 310);
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 Nr 209 poz. 1245);

5. Uchwała Nr VII/48/2011 Rady Gminy Fabianki z dnia 27 maja 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
6. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Fabianki na lata 2018 – 2027.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Priorytetem w programie są działania ukierunkowane na zmniejszenie liczby osób dotkniętych problemem alkoholowym i problemem narkomanii, a w szczególności minimalizowanie skutków powodujących zaburzenia życia rodzinnego i dużego rozmiaru szkód zdrowotnych i rozwojowych nimi spowodowanych.

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to: „Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z późn. zm.), a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które występuje na całym świecie. Najczęściej dotyka ona najsłabszych, którzy nie potrafią sami się obronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa.

Zjawisko przemocy w rodzinie odkrywa wiele mitów i fałszywych przeświadczeń. Z jednej strony przeszkadzają one w pomaganiu ofiarom przemocy, z drugiej, służą usprawiedliwianiu sprawców. Część błędnych przekonań powoduje, iż ofiary przemocy, uważają, że nie można temu zapobiec, że nie mają na to wpływu. Wbrew powszechnemu mniemaniu przemoc występuje we wszystkich środowiskach rodzinnych. Zdaniem socjologów kulturowo uwarunkowanym źródłem konfliktów rodzinnych jest współczesny model rodziny, który izoluje ją od otoczenia. Sprawia, że rodzina boryka się sama ze swymi problemami, bez wsparcia z zewnątrz. Rodzina w swojej naturze zawiera wiele czynników konfliktogennych. Jednym z nich jest fakt skupienia różnych płci, temperamentów, osobowości, potrzeb zainteresowań czy doświadczeń jednostek w rodzinie.

Istnieje wiele określeń zjawiska przemocy. Według J. Merlibrudy przemocą domową na gruncie psychologii określa się: „każde działanie lub rażące zaniedbanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę siły lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”. Określenie to obejmuje zarówno małżonków, partnerów, dzieci, rodzeństwo, rodziców i starszych członków rodziny. Grupą krzywdzoną są osoby słabsze i starsze. Jest to szczególnie widoczne, gdy zmienia się proporcja kondycji między nimi a agresorem na ich niekorzyść.

Przemoc domowa:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą;
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczną, obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne.
2. Przemoc psychiczną, która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych.
3. Przemoc seksualną, działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia.
4. Przemoc ekonomiczną, dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy.

Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Tabela 1. Rodzaje i formy przemocy

Rodzaje przemocy	Formy przemocy
Przemoc fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy
Przemoc psychiczna	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb
Przemoc seksualna	sadyistyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych
Przemoc ekonomiczna	niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia

(źródło: Danuta Rode „Psychologiczne uwarunkowania przemocy w rodzinie” Katowice 2010)

IV. ZADANIA SŁUŻB POWOŁANYCH DO REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” to:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminna Komicja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Policja,
4. Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia,
5. Placówki oświatowo-wychowawcze.

Każda z wymienionych instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej podejmuje następujące działania:

1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

2) udziela kompleksowych informacji o:

a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podejmuje następujące działania:

1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

2) udziela kompleksowych informacji o:

a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji podejmuje następujące działania:

1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;

2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;

4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;

5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;

6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania

bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie. Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz "Niebieska Karta - A" wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona. Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

W ramach procedury przedstawiciel oświaty: podejmuje następujące działania:

1) podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 i 5 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;

2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;

3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Współdziałanie lokalnych podmiotów w w/w działaniu przemocy

Powołanie zespołu, którego celem jest jak najszybsze podejmowanie interwencji, które będą miały na celu zapewnienie potrzeby bezpieczeństwa oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie, a także opracowanie i realizacja działań w oparciu o potrzeby danej jednostki. Skład zespołu interdyscyplinarnego został określony Zarządzeniem Nr 63/2011 Wójta Gminy Fabianki z dnia 08.11.2011r., na mocy którego działa Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazując w nim w szczególności imienny skład jego członków.

Zadania Zespołu:

- Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania,
- Poradnictwo prawne,
- Systematyczny kontakt w rodzinach dotkniętych zjawiskiem przemocy, a jeżeli zajdzie potrzeba udzielenie natychmiastowej pomocy,
- Nawiązanie kontaktu i współpracy z instytucjami udzielanej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- Działanie i zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Fabiankach pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy,
- Występowanie do prokuratury z zawiadomieniami zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

V. DIAGNOZOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE FABIANKI

Gminę Fabianki zamieszkuje **9.844** osoby, w tym 4.950 kobiet i 4.894 mężczyzn. Gęstość zaludnienia wynosi 116,79 osób/km².

Tabela 2. Liczba osób zameldowanych w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy Fabianki

Lp.	MIJSCOWOŚCI	LICZBA OSÓB ZAMELDOWANYCH
1.	Szpetal Górny	2.314
2.	Nasiegniewo	1.077
3.	Bogucin	1.047
4.	Fabianki	872
5.	Cyprianka	802
6.	Chełmica Cukrownia	624
7.	Chełmica Duża	576
8.	Nowy Witoszyn	376
9.	Chełmica Mała	326
10.	Skórzno	226
11.	Lisek	228
12.	Kulin	231
13.	Świątkowizna	139
14.	Łęg Witoszyn	160
15.	Urszulewo	143
16.	Wilczeniec Fabiański	135
17.	Uniechowo	110
18.	Osiek	123
19.	Stary Witoszyn	112
20.	Krępiny	80
21.	Wilczeniec Bogucki	90
22.	Zarzeczewo	53

(dane Działu Ewidencji Ludności UG Fabianki na dzień 31.12.2017r.).

Z analizy danych statystycznych wynika, że w przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety, natomiast mężczyźni wskazani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej. W roku 2017 odnotowano 23 przypadki wszczęcia procedury NK, natomiast w roku 2018 było ich 16. Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc którejś z zajmujących się tym problemem instytucji.

Tabela 3. Liczba przypadków przemocy w rodzinie na terenie gminy Fabianki na podstawie procedury NK – A

Liczba rodzin, w których odnotowano przemoc na podstawie NK - A		Rok 2017	Rok 2018
		23	16
Liczba sprawców			
W tym:	Kobiety	1	0
	Mężczyźni	22	16
Liczba ofiar			
W tym:	Kobiety	19	16
	Mężczyźni	4	0
	Dzieci	0	2

(dane: sprawozdania MONITORING PRZEMOCY GOPS Fabianki na dzień 31.12.2017r. i 31.12.2018r).

Na przestrzeni lat 2017-2018 w gminie Fabianki zauważalne jest obniżenie ujawniania przypadków przemocy w rodzinie. Otwarcie się na problem przemocy, jak również fakt rosnącego zainteresowania zjawiskiem przemocy, o którym szeroko dyskutują media, ułatwia tym osobom podjęcie działań zmierzającym do poprawy własnej sytuacji. Osoby doznające przemocy coraz chętniej korzystają z uczestnictwa w grupach wsparcia, poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Odnotowane przypadki przemocy domowej wykazały ścisłą zależność z problemem nadużywania alkoholu. Problemem tym na terenie gminy Fabianki zajmuje się Gminna Komisja Do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Fabiankach.

Tabela 4. Liczba osób objętych działaniami GKRPA w Fabiankach

Liczba osób objętych wsparciem GKRPA – wg. liczby kartotek	Rok 2017	Rok 2018
	242	249
Liczba skierowań na leczenie odwykowe przymusowe	1	1
Liczba dzieci w rodzinach	21	26

(dane: sprawozdania z działalności GKRPA w Fabiankach na dzień 31.12.2017r. i 31.12.2018r).

Z analizy powyższych danych wynika, iż coraz więcej osób decyduje się na podjęcie terapii oraz korzystanie z profesjonalnego wsparcia, jako jednej z form sprzyjającej zmianie postaw wobec dysfunkcji rodziny (nadużywania alkoholu) oraz jako forma radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych, a zwłaszcza w sytuacji przemocy w rodzinie. Na przestrzeni lat 2017-2018 w gminie Fabianki zauważalny jest wzrost przypadków objętych wsparciem GKRPA w Fabiankach, w roku 2017 aktywnych kartotek było 242, natomiast w roku 2018 było ich 249.

Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie wnikać w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu. Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbitcia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego. Coraz częściej reakcję na przemoc analizuje się w kategoriach urazu psychicznego, który czyni jednostkę bezsilną, rodzi się strach i poczucie zagrożenia.

Wyodrębniono trzy typy zaburzeń powstałych w wyniku działania urazu:

- zaburzenia pourazowe – czyli odtwarzanie urazu w postaci natrętnych wspomnień - pojawiają się w okresie do sześciu miesięcy od zakończenia działania agresora pod postacią: odrętwienia uczuciowego, izolowania się od ludzi, „wybuchu” strachu, paniki, agresji, trudności z koncentracją, często wiąże się z tym lęk, depresja,

- zaburzenia adaptacyjne – występują, gdy doświadczenie miało charakter psychospołeczny - pojawiają się w okresie jednego miesiąca od zdarzenia, ich objawy to: lęk, depresja, poczucie niemożności opanowania sytuacji, ograniczona zdolność pokonywania codziennych trudności,

- zaburzenia dysocjacyjne – rozpoznawane, gdy po przeprowadzeniu badań medycznych nie stwierdza się przyczyn organicznych - zaburzenia te można określić, jako przekształcenie się nierozwiązanych problemów w objaw fizyczny.

Trudna do zrozumienia niemożność uwolnienia się od przemocy, a także utrzymujące się czasem wiele lat trudności w funkcjonowaniu i lęk, mimo odseparowania się od sprawcy i braku realnego zagrożenia to charakterystyka sytuacji psychologicznej ofiar przemocy w rodzinie. Wspominając o osobach doznających przemocy nie można zapomnieć o osobach stosujących przemoc, dla nich również przewidziana jest pomoc psychologiczna w formie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jak również działań terapeutycznych. Wsparcie to polega między innymi na:

- powstrzymaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy;

- rozwijaniu umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy;

- uznaniu przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;

- zdobyciu i poszerzeniu wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;

- zdobyciu umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy;

- uzyskaniu informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

VI. ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE FABIANKI

Adresaci programu:

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Fabianki, przeżywające trudności związane z występowaniem przemocy domowej.

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła osoba doznająca przemocy.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

VII. SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE FABIANKI

Art. 6. ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 1508 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 310), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych;

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Fabianki uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 2) pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy;
- 3) pomocy prawnej, medycznej i socjalnej dla osób doznających przemocy;
- 4) pomocy psychologicznej dla osób stosujących przemoc - skierowanie na program korekcyjno-edukacyjny;
- 5) ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zasoby instytucjonalne Gminy Fabianki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:

- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rodzinie;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Fabiankach;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Fabiankach;
- Komenda Miejska Policji we Włocławku;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku;
- Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego we Włocławku;
- Prokuratura Okręgowa we Włocławku;
- Gminny Zespół Oświaty w Fabiankach wraz z placówkami oświatowo-wychowawczymi (Przedszkola, Szkoły Podstawowe, Zespoły Szkolno-Przedszkolne, Świetlice);
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Fabiankach;
- Kościoły Parafialne prowadzące grupy wsparcia;
- Stowarzyszenie „Otwarte Serca” w Szpetalu Górnym.

Role i zadania poszczególnych partnerów programu działających na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy zostają omówione na wspólnym spotkaniu w Urzędzie Gminy w Fabiankach, a działania te mają na celu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności i powstrzymanie sprawców przemocy od zachowań agresywnych i społecznie nie akceptowalnych;
- zmianę postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

Pomaganie rodzinom, w których dochodzi do przemocy jest procesem, który został podzielony na następujące etapy:

1. Rozpoznanie przemocy w rodzinie – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.

2. Diagnoza wstępna – zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.

3. Interwencja – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.

4. Diagnoza szczegółowa – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.

5. Opracowanie planu pomocy – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.

6. Realizacja planu pomocy - przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.

7. Korekta planu pomocy – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

Procedura uruchomienia „Niebieskiej Karty”:

Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisanie "Niebieskiej Karty" w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

„**Niebieska Karta**” jest formularzem opisującym sytuację, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Niebieska Karta może być wypełniona przez:

- funkcjonariusza policji;
- pracownika socjalnego;
- lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego;
- pedagoga, wychowawcę;
- członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu "Niebieska Karta" jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z siedzibą w Fabiankach. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Wszczynając procedurę "Niebieskiej Karty" podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Działania ukierunkowane na zniwelowanie przemocy na terenie Gminy Fabianki:

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).

2. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Fabianki poprzez lokalne media, która ma przede wszystkim na celu odkłamanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganiu, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy (rozpropagowywanie ulotek, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.)

3. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w składzie:

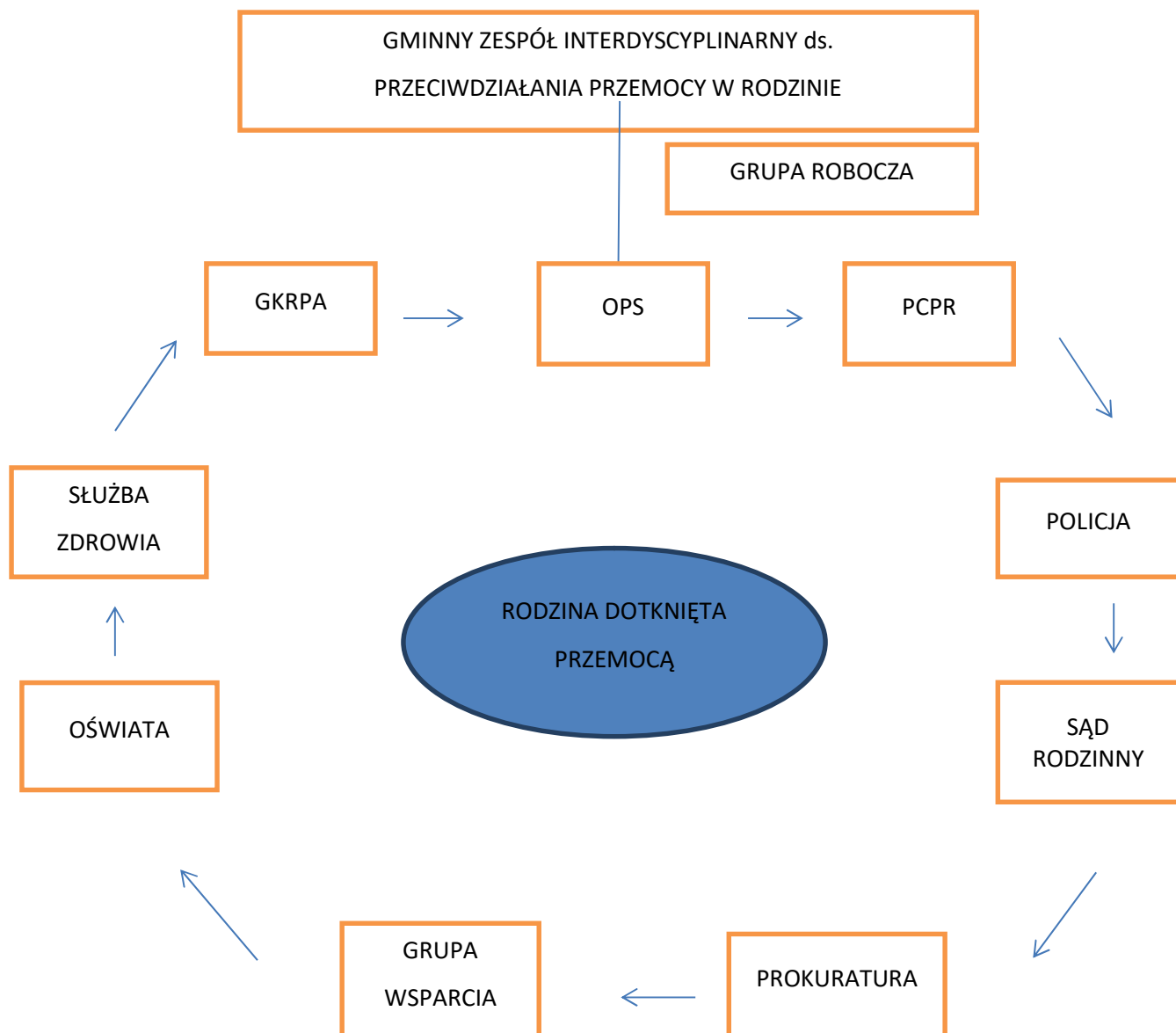
- przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Fabiankach;
- przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Fabiankach;
- przedstawiciel Policji;
- przedstawiciel oświaty;
- przedstawiciel ochrony zdrowia;
- przedstawiciel organizacji pozarządowej;
- przedstawiciel kuratora sądowego,

4. Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powoływanych przez niego grup roboczych z następującym zakresem działań:

- przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki urzędowe wynikające z obserwacji, rozmów, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,
- prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami procedury „Niebieskiej Karty” ,
- prowadzenie punktu informacyjnego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Fabiankach mającego na celu: udzielanie wsparcia ofiarom, kierowanie ofiar przemocy domowej do specjalistów, kierowanie i motywowanie do udziału ofiary w Grupie Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną,
- w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej,

- występowanie do Komendy Miejskiej Policji we Włocławku z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych przez dzielnicowego lub o podjęcie innych działań prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie,
 - motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku,
 - inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc,
 - monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej,
 - występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo z art. 207 kk., tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem,
5. Tworzenie Grup Roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie w zależności od problematyki danej rodziny. W skład takich grup mogą wchodzić przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświaty, przedstawiciel Sądu (kurator), ochrony zdrowia lub przedstawiciele innych podmiotów w zależności od potrzeb.
 6. Psychologiczna pomoc ofiarom przemocy w Grupie Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
 7. Współpraca z instytucjami prowadzącymi Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w celu ustalenia precyzyjnych zasad umieszczania tam osób.
 8. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku w zakresie kierowania osób do Ośrodków Interwencji Kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-educacyjnych.
 9. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie za pośrednictwem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lubieniu Kujawskim.
 10. Wszelkie inne działania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE FABIANKI

4.	Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci w zakresie korzystania z alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym programu	Szkoły Podstawowe, GOSiR	GOPS Fabianki, Sołectwa	Śr. własne - pozyskane przez podmioty realizujące zadanie	Wzrost o 3% liczby inicjatyw podjętych na rzecz zachęcania dzieci i młodzieży do korzystania z alternatywnych form spędzania czasu wolnego w stosunku do roku poprzedniego.	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
5.	Przyznawanie świadczeń finansowych i usługowych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym programu	GOPS Fabianki	UG Fabianki	Śr. własne - pozyskane przez podmioty realizujące zadanie	Wzrost o 1% liczby przyznanych świadczeń finansowych i usługowych w stosunku do roku poprzedniego.	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
6.	Rozszerzenie ofert zajęć pozaszkolnych w świetlicach	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym programu	Świetlice wsparcia dziennego, Szkoły Podstawowe, GKd/sRPA w Fabiankach	GOPS Fabianki, Organizacje Pozarządowe, Sołectwa	Śr. własne - pozyskane przez podmioty realizujące zadanie	Wzrost o 3% liczby usług doradztwa indywidualnego i grupowego udzielonego młodzieży w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost o 5% liczby młodych osób korzystających z doradztwa zawodowego w stosunku do roku poprzedniego	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

CEL II: PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY I UZALEŻNIENIOM WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY FABIANKI

CEL OPERACYJNY: Ograniczenie zjawiska przemocy i uzależnień

Lp	DZIAŁANIA/ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY DZIAŁANIA	PODMIOTY WSPIERAJĄCE DZIAŁANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI/MIERNIKI	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Zaostrzenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym programu	GKd/sRPA w Fabiankach	UG Fabianki, GOPS Fabianki, KMP Włocławek	Śr. własne - pozyskane przez podmioty realizujące zadanie	Co najmniej 5 kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży alkoholu w każdym roku	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym programu	Przedszkola Szkoły Podstawowe, GKd/sRPA w Fabiankach	GOPS Fabianki, KMP Włocławek, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lubieniu Kujawskim	Śr. własne - pozyskane przez podmioty realizujące zadanie	Wzrost o 3% liczby działań profilaktycznych i terapeutycznych skierowanych do dzieci i dorosłych w stosunku do roku poprzedniego	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży zagrożonej problemem przemocy i uzależnienia	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym programu	Świetlice wsparcia dziennego, GKd/sRPA w Fabiankach, GOSiR	GOPS Fabianki, UG Fabianki, Sołectwa	Śr. własne - pozyskane przez podmioty realizujące zadanie	Wzrost o 3% liczby inicjatyw na rzecz organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży zagrożonej problemem przemocy i uzależnienia w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost o 5% liczby osób uczestniczących w inicjatywach w stosunku do roku poprzedniego.	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
4.	Działania skierowane do podmiotów pracujących w obszarze pomocy, integracji społecznej podwyższające wiedzę w zakresie przemocy i profilaktyki uzależnień	Działanie ciągłe w horyzoncie czasowym programu	GOPS Fabianki, GKd/sRPA w Fabiankach	KMP Włocławek, PCPR Włocławek, Organizacje Pozarządowe	Śr. własne - pozyskane przez podmioty realizujące zadanie	Wzrost o 3% liczby działań podwyższających wiedzę z zakresu przemocy i profilaktyki uzależnień w stosunku do roku poprzedniego	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie mogą być środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania zadań służących ochronie przed przemocą, w oparciu o środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Każdy z partnerów programu odpowiedzialnych za monitorowanie programu raz w roku będzie dokonywał analizy jakościowej i ilościowej z realizacji Programu w oparciu o dane przekazane przez podległe jednostki w celu dokonania szczegółowej sprawozdawczości.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jako koordynator Programu dokonuje analizy zbiorczej i składa Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej w terminie ustawowym sprawozdanie z realizacji programu.

X. PODSUMOWANIE

Przemoc w rodzinie jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, nie wypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nie rzadko choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniej jest się nam wzajemnie komunikować. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie oraz brak gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości społeczeństwa powoduje, iż osoby doznające przemocy nie potrafią temu zjawisku zapobiec. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej za pośrednictwem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się.

W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielalo wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze.

Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gdy rodzina otworzy się na kłopoty, wykaże zrozumienie, cierpliwość i przede wszystkim życzliwość, to stanie się sobie bliższa. A co za tym idzie

łatwiej i lepiej będzie sobie radzić z najróżniejszymi problemami. Gdy dorośli będą starali się stosować zasadę oparcia w sobie, powstanie silna wewnętrzna rodzina, która potrafi sama sobie radzić ze swoimi problemami bez użycia przemocy. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Na skutek sprzeciwu społecznej dotyczącego przemocy, którego efektem były kampanie medialne, co raz więcej osób ujawniło i ujawnia swoje traumatyczne doświadczenia, poszukując profesjonalnej pomocy.

W celu przezwyciężenia dysfunkcji rodzin niezbędne jest funkcjonowanie systemu instytucji zajmujących się pomocą społeczną, działających jako zintegrowany system wsparcia dla osób potrzebujących. Poziom życia oraz wielkość dochodów mieszkańców gminy Fabianki są podstawowym determinantem przyszłego rozwoju. Możliwość osiągnięcia dochodów z pracy najemnej, warunki mieszkaniowe, dostęp do oświaty, ochrony zdrowia oraz dóbr kultury są o wiele mniejsze niż w skali województwa czy kraju.

Reasumując powyższe informacje podkreślić należy, że pomimo wysiłku wielu osób działających w instytucjach pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy – wskazane byłoby uruchomienie środków finansowych na tworzenie szerszego wachlarza usług dla ofiar przemocy.

Zwieszające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie prowadzi do co raz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć.